

Bruxelles, 10 iulie 2023
(OR. en)

11545/1/23
REV 1

COPEN 244
DROIPEN 99
ENV 817
RELEX 852
JAI 976

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	7 iulie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 419 final
Subiect:	Recomandare de DECIZIE A CONSILIULUI de autorizare a Comisiei Europene să participe, în numele Uniunii Europene, la negocierile privind o Convenție a Consiliului Europei de anulare și de înlocuire a Convenției din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal (ETS nr. 172), precum și la un proiect de raport explicativ referitor la aceasta.

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 419 final.

Anexă: COM(2023) 419 final

Bruxelles, 7.7.2023
COM(2023) 419 final

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a Comisiei Europene să participe, în numele Uniunii Europene, la negocierile privind o Convenție a Consiliului Europei de anulare și de înlocuire a Convenției din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal (ETS nr. 172), precum și la un proiect de raport explicativ referitor la aceasta.

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

- **Motivele și obiectivele propunerii**

Infrațiunile împotriva mediului și daunele semnificative aduse mediului și sănătății oamenilor au devenit din ce în ce mai îngrijorătoare pentru UE și pentru întreaga lume. Conform celor mai recente estimări¹ disponibile, valorile pierderilor anuale legate de infrațiunile împotriva mediului ar fi cuprinse între 91 și 258 de miliarde USD. Acest lucru înseamnă că infrațiunile împotriva mediului constituie cea de a patra activitate infracțională ca mărime din lume, după traficul de droguri, traficul de persoane și contrafacerea. Infrațiunile împotriva mediului înregistrează creșteri anuale cuprinse între 5 și 7%. Infrațiuni precum defrișările ilegale, poluarea apei, a aerului și a solului, traficul cu substanțe care diminuează stratul de ozon, braconajul, pescuitul excesiv și alte fapte penale afectează grav biodiversitatea, dăunează sănătății umane și distrug ecosisteme întregi. Impactul global al degradării și al daunelor rezultate, care implică adesea criminalitatea organizată la scară transnațională, necesită acțiuni decisive, o cooperare internațională solidă bazată pe o înțelegere comună a categoriilor de infrațiuni împotriva mediului, a sancțiunilor și a cooperării transfrontaliere.

- **Directiva Uniunii Europene privind infrațiunile împotriva mediului**

În ultimele decenii, UE și-a intensificat treptat eforturile de reglementare a comportamentelor dăunătoare pentru mediu. În prezent, peste 250 de instrumente legislative ale UE, în principal directive, stabilesc standarde și limite pentru o varietate de sectoare ale mediului. Pentru a îmbunătăți și mai mult protecția mediului, Directiva 2008/99/CE privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal (denumită în continuare „Directiva privind infrațiunile împotriva mediului”)² obligă statele membre ale UE să incrimineze cele mai grave încălcări ale legislației sectoriale în domeniul mediului. Aceasta prevede, printre altele, un set comun de categorii de infrațiuni împotriva mediului la nivelul UE și impune sancțiuni eficace, disuasive și proporționale pentru persoanele fizice și juridice. Directiva privind infrațiunile împotriva mediului a fost inspirată și influențată în mod semnificativ de Convenția din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal a Consiliului Europei³.

Comisia a evaluat eficacitatea Directivei privind infrațiunile împotriva mediului și a publicat rezultatele acestei evaluări în octombrie 2020⁴. Pe baza acestor rezultate, Comisia a decis să îmbunătățească cadrul juridic privind combaterea infrațiunilor împotriva mediului și a adoptat, la 15 decembrie 2021, o propunere privind o nouă directivă a UE privind infrațiunile

¹ Potrivit Interpolului și Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu, infrațiunile împotriva mediului reprezintă a patra activitate infracțională ca mărime din lume, înregistrând o creștere cuprinsă între 5 % și 7 % pe an. Evaluarea reacției rapide UNEP-INTERPOL: *The Rise of Environmental Crime*, iunie 2016.

² Directiva 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, *JO L 328*.

³ Consiliul Europei, Convenția privind protecția mediului prin dreptul penal, ETS nr. 172, 4 noiembrie 1998; <https://www.ecolex.org/details/treaty/convention-on-the-protection-of-the-environment-through-criminal-law-tre-001292/>

⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, Evaluarea Directivei 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal (Directiva privind infrațiunile împotriva mediului), SWD(2020) 259 final, 28.10.2020 (partea I, partea II, rezumat).

împotriva mediului⁵. Propunerea definește cu mai multă precizie categoriile de infracțiuni împotriva mediului și adaugă altele noi la domeniul său de aplicare, pentru a garanta că infracțiunile grave comise intenționat sau din neglijență gravă sunt pedepsite în mod corespunzător. Aceasta introduce niveluri minime și maxime de sancțiuni pentru persoanele fizice și juridice, care țin seama și de capacitatea financiară a corporațiilor, de circumstanțele agravante și de sancțiunile/măsurile suplimentare menite să încurajeze sancționarea eficace și disuasivă. Propunerea vizează să faciliteze cooperarea transfrontalieră și conține o serie de dispoziții menite să consolideze lanțul de asigurare a respectării legii, inclusiv obligații ca statele membre să transmită date statistice privind procedurile penale în materie de mediu. Propunerea conține, de asemenea, dispoziții privind drepturile și rolul publicului interesat și ale apărătorilor mediului.

În decembrie 2022, statele membre ale UE au ajuns la o abordare generală în cadrul Consiliului Uniunii Europene. Parlamentul European și-a adoptat poziția în martie 2023⁶. Negocierile cu Parlamentul European au început în mai 2023, cu scopul de a se ajunge la un acord politic până la sfârșitul anului 2023.

- **Convenția Consiliului Europei privind infracțiunile împotriva mediului**

În paralel cu lucrările în curs ale Uniunii Europene referitoare la o nouă Directivă privind infracțiunile împotriva mediului, Consiliul Europei a decis să înlocuiască Convenția sa din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal⁷ (denumită în continuare „Convenția din 1998”). Convenția din 1998 este un act legislativ deschizător de drumuri, fiind primul instrument internațional care conține definiții ale celor mai grave infracțiuni împotriva mediului comise cu intenție sau din neglijență, dispoziții privind competența, sancțiunile, măsurile de confiscare, refacerea mediului, răspunderea întreprinderilor, cooperarea dintre părțile la convenție și cooperarea internațională, drepturile grupurilor, ale fundațiilor sau ale asociațiilor care vizează protecția mediului de a participa la procedurile penale în conformitate cu dreptul intern și drepturile grupurilor care definesc infracțiunile și care solicită sancțiuni eficace și disuasive. Unele dintre aceste dispoziții au oferit flexibilitate părților, fiind necesară – în orice moment – doar o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei privind dorința acestora de a transpune o dispoziție. Cu toate acestea, convenția nu a intrat niciodată în vigoare, deoarece nu s-a atins numărul minim necesar de ratificări sau de aderări.

La 23 noiembrie 2022 s-a înființat, sub autoritatea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei și a Comitetului european pentru probleme penale (CDPC), noul Comitet de experți pentru protecția mediului prin intermediul dreptului penal (PC-ENV), căruia i s-a încredințat, pe baza mandatului adoptat de PC-ENV⁸, sarcina de a purta să poarte negocierile formale în vederea unei noi Convenții a Consiliului Europei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, care să înlocuiască Convenția din 1998. Noua convenție va lua în considerare, de asemenea, un studiu de fezabilitate⁹ realizat în 2022, care a subliniat că adoptarea unei noi convenții în acest domeniu ar fi binevenită.

⁵ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de înlocuire a Directivei 2008/99/CE, COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD).

⁶ www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0087_RO.html

⁷ Convenția privind protecția mediului prin dreptul penal, ETS nr. 172, adoptată la 4 noiembrie 1998.

⁸ CM(2022)148-add2-final, 23 noiembrie 2022.

⁹ Studiu de fezabilitate privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal „CDPC(2021)9-Fin”.

În ceea ce privește oportunitatea adoptării unei noi convenții, s-a concluzionat că:

„Eficacitatea combaterii infracțiunilor împotriva mediului, în toate dimensiunile acestora și în special la nivel transfrontalier, depinde, de asemenea, printre altele, de o cooperare internațională eficientă între state. O astfel de cooperare este esențială pentru a garanta faptul că autoritățile naționale relevante implicate în prevenirea și combaterea infracțiunilor împotriva mediului sunt pe aceeași lungime de undă. Un nou instrument juridic ar reprezenta o oportunitate de a stabili norme comune pentru această cooperare internațională consolidată, pe baza instrumentelor internaționale existente ale Consiliului Europei. (...) Din cauza numărului mare al statelor sale membre (47 de țări), care depășesc granițele Europei, influența sa este de așa natură încât instrumentele pe care le dezvoltă pot avea o greutate considerabilă la nivel transfrontalier, în conformitate cu natura transfrontalieră a provocării de mediu care trebuie înfruntată. Pe lângă dimensiunea sa foarte simbolică pe scena internațională, în paralel cu alte inițiative (regionale), adoptarea unei noi convenții în acest domeniu ar putea avea un efect de domino la nivel național și ar putea inspira alte instrumente internaționale.”

În ceea ce privește relația sa cu Uniunea Europeană, în studiul său de fezabilitate, Consiliul Europei a concluzionat că „având în vedere activitățile desfășurate de Uniunea Europeană în domeniul infracțiunilor împotriva mediului și, în special, (...) faptul că aceasta lucrează la o propunere privind o nouă directivă a UE, va fi esențial ca cele două organizații să mențină contacte regulate și să își coordoneze eforturile, în măsura posibilului, pentru a se evita contradicțiile dintre activitățile Uniunii Europene, pe de o parte, și cele ale Consiliului Europei la scară paneuropeană, pe de altă parte. Aceste lucruri ar trebui facilitate prin schimburi periodice între diferitele grupuri de experți, comitete și secretariate ale celor două organizații.”

Prima reuniune de negociere a textului proiectului de convenție va avea loc în cadrul Consiliului în perioada 16-18 octombrie 2023.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Domaniul de aplicare preconizat al noii Convenții privind infracțiunile împotriva mediului este reglementat în mare măsură de dreptul Uniunii, în special de Directiva privind infracțiunile împotriva mediului aflată în prezent în vigoare și de propunerea Comisiei pentru o nouă Directivă privind infracțiunile împotriva mediului¹⁰. Obiectivele și conținutul acestora se suprapun în mare măsură cu noua Convenție a Consiliului Europei privind infracțiunile împotriva mediului avută în vedere¹¹. Ambele sunt motivate și inspirate de sprijinul din ce în ce mai substanțial și de atenția tot mai mare acordată, la nivel mondial, necesității de a ne proteja mediul.

Din acest motiv, este necesar ca, în cadrul negocierilor, Uniunea să fie în măsură să contribuie la aceste obiective, evitând orice discrepante între definițiile juridice, terminologia și obligațiile definite în Convenția și cele din noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului. Este important ca, pe parcursul negocierilor din cadrul Consiliului Europei, Uniunea să țină seama de progresele și evoluțiile cu privire la noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului propusă și să rămână în strânsă legătură cu grupul de lucru responsabil din cadrul Consiliului UE.

Rezultatul pozitiv al negocierilor ar trebui să conducă la formularea de dispoziții coerente

¹⁰ A se vedea nota de subsol 4.

¹¹ Mai multe detalii în secțiunea 2 – Temeiul juridic.

privind categoriile de infracțiuni împotriva mediului, care să includă descrierea infracțiunilor, sancțiunile, consolidarea lanțului de asigurare a respectării legii, recunoașterea rolului cetățenilor și al societății civile, instrumentele procedurale și de anchetă ale statelor membre ale UE și ale statelor membre ale Consiliului Europei care ratifică noua convenție și care facilitează, pe această bază, cooperarea transnațională.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Partea a treia titlul V din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene conferă Uniunii Europene competențe în spațiul de libertate, securitate și justiție. Pe lângă Directiva privind infracțiunile împotriva mediului, Uniunea Europeană a adoptat un set cuprinzător de instrumente juridice pentru combaterea infracțiunilor împotriva mediului, printre alte infracțiuni. Următoarele instrumente juridice sau propuneri fac parte din acest cadru juridic:

- Directiva (UE) 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor¹²
- Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii¹³
- Propunerea Comisiei de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea activelor¹⁴
- Regulamentul (UE) 2018/1727 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) și de înlocuire și abrogare a Deciziei 2002/187/JAI a Consiliului¹⁵
- Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului¹⁶
- Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului¹⁷
- Regulamentul (CE) nr. 1005/2008¹⁸ al Consiliului privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat („INN”), care este în prezent în curs de revizuire¹⁹.

În plus, noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului acoperă, ca instrument orizontal²⁰, un corpus cuprinzător de legislație în materie de mediu a Uniunii, aflată în vigoare

¹² JO L 284, 14.6.2019, p. 22.

¹³ JO L 305, 26.11.2019, p.17.

¹⁴ COM(2022) 245 final.

¹⁵ JO L 295, 30.4.2004, p. 138.

¹⁶ JO L 135, 24.5.2016, p. 53.

¹⁷ JO L 315, 14.11.2012.

¹⁸ JO L 286, 29.10.2008, p. 1.

¹⁹ Propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 768/2005, (CE) nr. 1967/2006, (CE) nr. 1005/2008 ale Consiliului și a Regulamentului (UE) 2016/1139 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controlul pescuitului; COM(2018) 368 final.

sau în curs de revizuire. Legislația în materie de mediu a Uniunii și Directiva privind infracțiunile împotriva mediului se intersectează în măsura în care definiția unei infracțiuni în sensul Directivei privind infracțiunile împotriva mediului implică un comportament ilegal, adică o încălcare a obligațiilor astfel cum sunt definite în legislația în materie de mediu a Uniunii. În plus, sancțiunile nepenale definite în legislația Uniunii în materie de mediu și sancțiunile penale formează împreună un sistem integrat de sancțiuni la nivelul UE, care contribuie la punerea în aplicare eficace a politicilor UE de protecție a mediului; sancțiunile nepenale și penale ar trebui să se completeze și să se consolideze reciproc într-o abordare graduală și coerentă, care să prevadă norme de sancționare la nivelul UE, în conformitate cu criteriile și standarde armonizate.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temei juridic

În temeiul articolului 218 alineatele (3) și (4) din TFUE, prezenta recomandare se transmite Consiliului, pentru ca această instituție să autorizeze negocierea, în numele Uniunii Europene, a revizuirii Convenției Consiliului Europei privind infracțiunile împotriva mediului, să furnizeze directive de negociere și să desemneze Comisia în calitate de negociator.

Articolul 3 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede că Uniunea are competență exclusivă „în ceea ce privește încheierea unui acord internațional (...) în măsura în care aceasta ar putea aduce atingere normelor comune sau ar putea modifica domeniul de aplicare a acestora.” În special, Curtea Europeană de Justiție a clarificat faptul că „constatarea unui asemenea risc [ca obligațiile internaționale să afecteze sau să modifice normele UE] nu presupune existența unei concordanțe complete între domeniul acoperit de angajamentele internaționale și cel al reglementării Uniunii”, dar că „domeniul de aplicare al normelor comune ale Uniunii poate fi afectat sau poate fi modificat prin astfel de angajamente și atunci când acestea din urmă țin de un domeniu acoperit deja în mare parte de astfel de norme”²¹.

Analiza competențelor Uniunii trebuie să țină cont de domeniile care intră sub incidența normelor UE și ale prevederilor acordului avut în vedere, de evoluțiile lor viitoare probabile și

²⁰ Exemple de astfel de instrumente: Regulamentul (UE) nr. 1257/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind reciclarea navelor și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 și a Directivei 2009/16/CE (JO L 330, 10.12.2013, p. 1); Regulamentul (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon [JO L 286, 31.10.2009, p. 1; negocierile sunt în desfășurare și se așteaptă, în curând, un nou regulament privind substanțele care diminuează stratul de ozon (SDSO)]; Regulamentul (UE) nr. 517/2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 842/2006 [JO L 150, 20.5.2014, p. 195; negocierile sunt în desfășurare și se așteaptă, în curând, un nou regulament privind gazele fluorurate cu efect de seră (gazele fluorurate)]; Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, 30.12.2006, p. 1); Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea (JO L 61, 3.3.1997, p. 1); Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3); Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri (JO L 190, 12.7.2006, p. 1).

²¹ Cauza C-114/12, Comisia/Consiliul, ECLI: ECLI:EU:C:2014:2151, punctele 69-70.

de natura și conținutul normelor și prevederilor respective, pentru a stabili dacă acordul avut în vedere poate submina aplicarea uniformă și consecventă a normelor UE și buna funcționare a sistemului pe care acestea îl instituie.

Instrumentele juridice ale UE menționate anterior, în special Directiva privind infracțiunile împotriva mediului împreună cu legislația la care se face trimitere în aceasta, reprezintă un domeniu reglementat în mare măsură de dreptul Uniunii, a cărui sferă de aplicare riscă să fie afectată sau modificată de noua Convenție privind infracțiunile împotriva mediului și pentru care, prin urmare, Uniunea are competență externă exclusivă în temeiul articolului 3 alineatul (2) din TFUE, astfel cum a fost interpretat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

În primul rând, va exista o suprapunere între noua convenție și noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului. Noua convenție ar urma să reflecte îndeaproape structura și domeniul de aplicare ale noii Directive privind infracțiunile împotriva mediului. Ambele vor conține dispoziții privind scopul și domeniul de aplicare, terminologia și definițiile, infracțiunile de drept penal material, răspunderea și sancționarea persoanelor, drepturile procedurale și cooperarea, măsurile preventive și participarea societății civile.

În al doilea rând, în cazul în care statele membre ar deveni părți la convenția avută în vedere, ar exista un risc de subminare a aplicării uniforme și coerente a normelor comune ale UE.

De exemplu, Uniunea trebuie să se asigure că definițiile categoriilor de infracțiuni împotriva mediului din convenție sunt, pe cât posibil, compatibile cu Directiva privind infracțiunile împotriva mediului, întrucât dreptul penal al statelor membre nu trebuie să includă definiții contradictorii cu privire la o anumită categorie de infracțiuni. De asemenea, trebuie garantat că, în convenție, tehnica juridică utilizată pentru a defini infracțiunile împotriva mediului nu intră în conflict cu tehnica utilizată în Directiva privind infracțiunile împotriva mediului. Orice nouă abordare de a se defini, în convenție, infracțiunile în mod diferit față de legislația UE ar putea să aducă atingere dezvoltării ulterioare a legislației UE în acest domeniu sau să o limiteze. Chiar dacă Directiva privind infracțiunile împotriva mediului nu ar include o categorie de infracțiuni care este definită în convenție, acest lucru ar putea, totuși, să afecteze dreptul Uniunii. De exemplu, pescuitul ilegal și sancțiunile aferente sunt reglementate de politicile UE în domeniul pescuitului²². Astfel, modificarea domeniului de aplicare al infracțiunilor împotriva mediului sau definirea de noi infracțiuni ar putea afecta, în mod orizontal, domeniul de aplicare al normelor comune ale Uniunii în acea materie.

De asemenea, există riscul ca sensul termenilor utilizați în convenție să fie diferit, afectând astfel aplicarea unor termeni similari în dreptul Uniunii. Acest risc poate să privească, de exemplu, concepte juridice standard consacrate, precum cele privind persoanele juridice, răspunderea persoanelor juridice și competența penală.

Din punct de vedere sistematic, dispozițiile privind sancțiunile și măsurile accesorii din noua Directivă privind infracțiunile împotriva mediului sunt complementare dispozițiilor actuale din legislația Uniunii în materie de mediu referitoare la sancțiuni. Astfel, acestea contribuie la un sistem de sancțiuni coerent la nivelul UE aplicabil în cazul încălcării legislației de mediu. Dispozițiile din noua convenție referitoare la sancțiuni ar trebui să fie compatibile cu sistemul de sancționare al UE, pentru a nu împiedica evoluțiile ulterioare.

Uniunea ar trebui, de asemenea, să se asigure că normele prevăzute în convenție cu privire la prevenirea și consolidarea lanțului de asigurare a respectării dreptului penal nu sunt în contradicție cu obligațiile similare prevăzute în Directiva privind infracțiunile împotriva mediului, ceea ce ar putea submina eficacitatea și punerea în aplicare a normelor UE în această privință.

²² A se vedea notele de subsol 18 și 19.

Existența unor cerințe diferite în convenție și în Directiva privind infracțiunile împotriva mediului în ceea ce privește colectarea de date statistice referitoare la procedurile penale în materie de mediu ar putea complica fluxul de lucru tehnic și administrativ din UE și ar putea submina eficacitatea normelor relevante ale Directivei privind infracțiunile împotriva mediului.

Normele procedurale minime privind drepturile victimelor, drepturile martorilor și ale colaboratorilor justiției, precum și drepturile procedurale ale organizațiilor neguvernamentale și ale societății civile în cadrul procedurilor penale sunt reglementate de legislația UE, care reflectă stadiul actual al consensului dintre statele membre ale UE. Normele din convenții ar putea afecta și împiedica dezvoltarea în continuare a legislației UE în această privință.

Pe baza acestei analize, se concluzionează că noua convenție avută în vedere poate afecta sau modifica domeniul de aplicare al normelor comune ale UE.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

Nu se aplică.

- **Proportionalitate**

Prezenta inițiativă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor de politică urmărite. Uniunea și-a exercitat deja competența internă în acest domeniu prin adoptarea Directivei 2008/99/CE cu privire la combaterea infracțiunilor împotriva mediului și a propunerii sale privind o nouă directivă de înlocuire a Directivei 2008/99/CE. Prin urmare, ar trebui adoptată o abordare comună la nivelul UE în cadrul negocierilor, pentru a se evita discrepanțele dintre convenția respectivă a Consiliului European și legislația UE.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările ex post/verificarea adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultările cu părțile interesate**

Nu se aplică.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Comisia a luat în considerare, la pregătirea negocierilor, opiniile exprimate de experții din statele membre în cursul discuțiilor din cadrul grupurilor de lucru relevante ale Consiliului.

- **Evaluarea impactului**

Nu se aplică.

- **Adecvarea și simplificarea reglementărilor**

Nu se aplică.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Pe parcursul negocierilor privind revizuirea convenției trebuie luate în considerare o serie de

drepturi și libertăți fundamentale consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”), inclusiv dreptul la un nivel ridicat de protecție a mediului și la îmbunătățirea calității mediului (articolul 37 din cartă), protecția datelor cu caracter personal, libertatea de exprimare și de informare, libertatea de a desfășura o activitate economică, dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil (articolul 47 din cartă), prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare (articolul 48 din cartă), principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor (articolul 49 din cartă), precum și dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune (articolul 50 din cartă – *ne bis in idem*). Întrucât participarea la negocieri în numele Uniunii Europene nu ar trebui să compromită nivelul de protecție a drepturilor fundamentale în Uniune, prezenta inițiativă propune urmărirea unui nivel ridicat de protecție a drepturilor fundamentale.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu are implicații asupra bugetului Uniunii.

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a Comisiei Europene să participe, în numele Uniunii Europene, la negocierile privind o Convenție a Consiliului Europei de anulare și de înlocuire a Convenției din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal (ETS nr. 172), precum și la un proiect de raport explicativ referitor la aceasta.

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 218 alineatele (3) și (4),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) La 23 noiembrie 2022, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a mandatat Comitetul de experți pentru protecția mediului prin intermediul dreptului penal să elaboreze o nouă convenție care să anuleze și să înlocuiască Convenția din 1998 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal (ETS nr. 172) până la 30 iunie 2024.
- (2) Se preconizează că Convenția avută în vedere va prevedea norme comune privind scopul și domeniul de aplicare, terminologia și definițiile, infracțiunile de drept penal material, răspunderea și sancționarea persoanelor, drepturile procedurale și cooperarea, măsurile preventive și participarea societății civile. Conținutul și domeniul de aplicare ale convenției avute în vedere se încadrează într-un domeniu reglementat în mare măsură de dreptul Uniunii²³, a cărui sferă de aplicare riscă să fie afectată sau modificată de noua Convenție, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din TFUE.
- (3) Prin urmare, Uniunea ar trebui să participe la negocierile cu privire la o nouă Convenție a Consiliului Europei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Comisia este autorizată să negocieze, în numele Uniunii, noua Convenție privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, care anulează și înlocuiește Convenția Consiliului Europei din 1998 privind protecția mediului prin dreptul penal.

Articolul 2

Directivele de negociere sunt prevăzute în anexă.

²³ În special prin Directiva 2008/99/CE privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și prin propunerea privind o nouă directivă care ar urma să o înlocuiască - COM (2021) 851 final, 2021/0422 (COD).

Articolul 3

Negocierile se desfășoară în consultare cu [*a se completa de către Consiliu numele comitetului special*].

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*